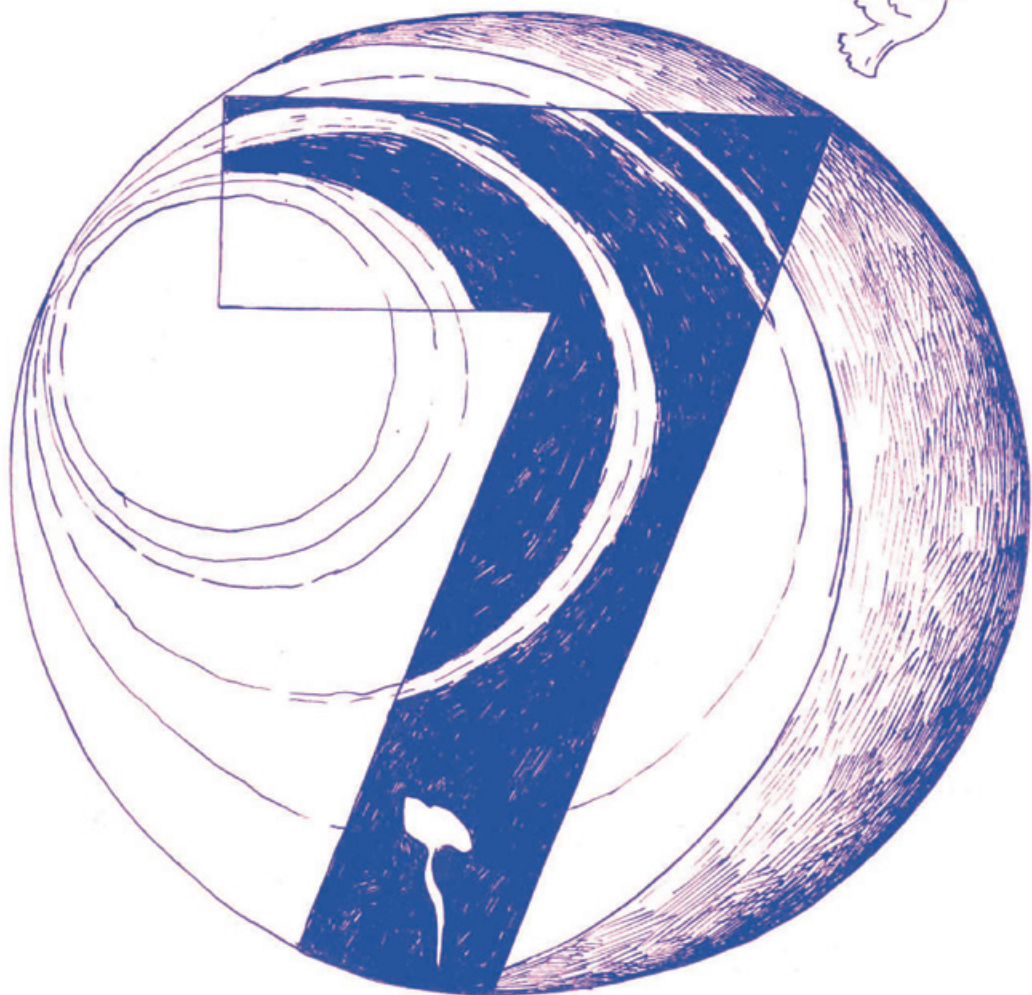

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2018

7

Začalo léto

tj. dozajista podle kalendáře. Je tomu tak už ve chvíli, kdy píšu tento text. Redakce časopisu jej potřebuje brzy, s předstihem, je teď krátce před koncem května. Na to, abych předvídal, co budou nejaktuálnější témata v srpnu, si netroufám. Pokud už to někdo ví, nic mu z toho nebudu vyvracet - je to buďto génius nebo truhlík. Géniiů však bývá poměrně málo.

Dá se ovšem trochu odhadnout, co bude častějším předmětem úvah a rozhovorů, až bude po školních prázdninách a po vinobraní a přihlásí se podzim. Máme před sebou sté výročí vzniku Československé republiky. Dějepisci, myslitelé, spisovatelé, bloggeři, a další a další je budou připomínat, hodnotit, komentovat, uvažovat o něm. Právem - došlo tehdy k proměně podoby naší části světa, v rozsahu, jaký stovky let předtím nikdo nezažil. Bylo to nové, nevyzkoušené, křehké, ohrožené. Muž, který stál v čele iniciátorů této změny, T. G. Masaryk, prý pravil, že by bylo dobře, kdyby se demokratická podoba nového státu mohla uplatňovat a rozvíjet padesát let.

Řečeno zkratkou: nepodařilo se to. Místo padesáti let bylo po ruce necelých dvacet. Stačily ty roky na to, aby si nový stát ve světě udělal dobré jméno, získal nezanedbatelný respekt. Jinak by nebyl tolik vadil nacistické Třetí říši. Ve vzpomínkách pamětníků se opakují ozvěny toho, jak léto před osmdesáti lety bylo poznamenáno očekáváním konfliktu s agresivním a mocným urvaným sousedem.

Znamenal nezdar úsilí zakladatelů Československa, že jejich záměr byl omyl? Byla to slepá ulička? Jisté je, že Československá republika zmizela na několik let z mapy Evropy, a v „předválečné“ podobě už se na ní nikdy neobjevila. Demokratické struktury v naší zemi se podařilo rozvrátit na mnoho let, pokus o poválečnou obnovu po r. 1945 opět nevyšel. Brněnský dějepisec Jaromír Procházka byl přesvědčen, že události z druhé poloviny šedesátých let, obzvláště potom dění v roce 1968 až do okupace země vojsky Varšavské smlouvy, byly pokusem o obnovu demokratické podoby země zamýšlené v roce 1918. Ani tento pokus se, jak si někteří ještě pamatují, nepodařil. Léto roku 1968 začínalo tak, že bylo plné nadějných očekávání, končilo pod pásy sovětských tanků.

Třeba v létě i vám zbude čas na několik úvah o tom, co znamenají takové nezdařené pokusy. A já si dopředu dovolím tvrzení, že není v zásadě tolik zapotřebí, abychom vyslovili moudrý úsudek o tom, zda jednali správně lidé kdysi: zakladatelé státu v roce 1918, nebo ti, kdo vzdorovali útočnému tlaku z Německa o dvacet let později, nebo ti, kdo neuspěli ve vzdoru vůči sovětské snaze udělat z naší země okrajovou, bezvýznamnou ruskou gubernii v roce 1948, nebo o další dvě desítky let později „osmašedesátníci“. Domnívám se stále, že je zapotřebí mnohem víc, aby se člověk sám za sebe a na vlastní odpovědnost rozhodl, zda chce, aby prostor, o kterém stále ještě máme možnost společně rozhodovat, byl nakloněn lidské svobodě a důstojnosti, aby v něm nacházela podporu snaha o rovnost lidí, a to znamená i rovné, přímé, nezákladné, pravdivé jednání. Přeju vám, milé čtenářky a milí čtenáři, a přeju i sobě, ať i na konci léta ještě bude před námi možnost dál hledat dobré

pokračování snah, které se prosadily před stoletím - a bez úzkosti čekat, že svobodný život ve svobodné zemi se ještě na nějaký čas podaří zachovat.

Jaroslav Vítek

BYLO

Noc kostelů 2018 v brněnských sborech ČCE

„Zůstávali přes noc v blízkosti Božího domu.“

Kázání při zahájení noci kostelů v Brně, Církev Bratrská, Kounicova 28

Všech vrátných prahů bylo dvě stě dvanáct. Oni a jejich synové byli na strážích u bran domu Hospodinova. Vrátní byli na čtyřech stranách: na východě, na západě, na severu a na jihu. A jejich bratři měli přicházet ze svých dvorců vždy ve stanovené době, aby spolu s nimi sloužili po sedm dnů. Jiní zůstávali přes noc v blízkosti Božího domu, neboť na nich bylo držet stráž a ráno co ráno otvírat. Další měli na starosti služebné náčiní, v určitém počtu je přinášeli dovnitř a vynášeli ven. Jiní měli pod dohledem svaté předměty, bílou mouku, víno a olej, kadidlo a vonné látky. Někteří z jejich bratří měli na starosti rovnání předkladných chlebů, měli je připravovat vždycky v den odpočinku. Toto jsou zpěváci, náčelníci lévijských rodů; dleli v komorách, uvolnění od jiných prací. Ve dne i v noci byli totiž v pohotovosti ke svému dílu.

1 Paralipomenon 9,22-32

Milé sestry a milí bratři!

Organizátoři Noci kostelů sáhli pro letošní heslo do biblické knihy Paralipomenon, kterou po pravdě řečeno čteme pouze výjimečně. Buď opakuje, co již známe odjinud, nebo, jako v tomto případě, popisuje chrámovou bohoslužbu a činnosti, kterým dnes už téměř nikdo nerozumí. Jenže s našimi bohoslužbami je to podobné. Mnoho lidí je nechápe a Noc kostelů se koná mimo jiné proto, že jim chceme svou víru znovu přiblížit. Dnešní text nám k tomu dává dobrou příležitost.

Mluví se tu o vrátných, kteří byli na strážích u bran domu Hospodinova a hlídali jeho vchod. Proč bylo třeba Boží dům hlídat? Pána Boha nám přece nikdo neukradne! Ale něco si přeci jen hlídat musíme. Něco by nám mělo být svaté a nedotknutelné. Třeba lidský život, svoboda, tolerance, spravedlnost, ohleduplnost, úcta k rodičům a rovnost před zákonem. Úkol střežit chrám nám tedy připomíná, že některé věci a hodnoty si musíme hlídat jako oko v hlavě a nikdy se jich nevzdát.

Vrátní stáli kolem chrámu ze čtyř stran: na východ, na západ, na sever i na jih. Chrám měl totiž brány na všechny čtyři světové strany. To znamená, že nebyl jen pro židy, ale pro všechny národy. Naše kostely však někdy vypadají, jako by byly pouze pro někoho. Mnozí lidé se do nich bojí vkročit a myslí si, že by nejprve museli uvěřit a pak teprve vstoupit. Ale vrátní Hospodinova domu stáli všemi směry a byli připraveni přivítat každého, ať přijde odkudkoli. Kristus také přišel, aby pomohl všem lidem a nejen některým. Církev je tu pro všechny, ať přijdou zleva nebo zprava.

Vrátní byli rozděleni na čtyři skupiny, z nichž každá sloužila jeden týden v měsíci. Žádná skupina tedy neměla přednost ani monopol. To nám připomíná ekumenický charakter Noci kostelů. Iniciativa přišla z biskupství římské církve ve Vídni, ale vzápětí k ní přizvala i další církve a země a právě to je na Noci kostelů zajímavé. Každý chrám je jiný. Někde mají obrazy, jinde jen nápis na stěně. Někde zní varhany, jinde kytary a bubny. Někde stojí oltář a jinde prostý stůl. Ale přitom se všichni modlíme ke stejnému Bohu a snažíme se žít k jeho slávě, jak to kdo z nás umí a dovede.

Ale proč zůstávali vrátní na stráži kolem Božího domu i přes noc? Nejspíš proto, že noc je symbolem té části života, kdy je člověku těžko, má strach a nemůže nic dělat. Všichni to známe, když máme starosti, které neumíme vyřešit a nemůžeme usnout. Právě v takové chvíli člověk hledá Boha, i když ho třeba dosud nepotřeboval. Noční vrátní nás tedy zvou k modlitbě, i když je kolem nás noc a tma. Ale Bůh nás slyší, i když ho nevidíme. Bůh nás slyší dokonce i tehdy, kdy mu ani nevěříme a pouze v duchu naříkáme. Žádná tma pro něho není tak temná, aby ji nedovedl prozářit.

Jakmile vyšlo slunce, vrátní otevřeli chrámové vchody dokořán, aby lidé mohli vejít a potkat se tu s Bohem. Bůh nechce být skrytý a záhadný, ale dává se nám poznat. Ale neměli bychom ho hledat tak jako pohanské národy v přírodě, ani na obloze, nebo v mořských hlubinách. Bůh se nám dává poznat skrze slovo. Tehdy však ještě neměli Bibli jako my a svědectví o Boží pomoci si předávali ústně a připomínali si je v bohoslužbě plné symbolů, kterým na rozdíl od nás lépe rozuměli.

Třeba ta mouka, z které se každý týden peklo dvanáct čerstvých chlebů na znamení, že Boží pomoc není věc minulosti, ale pomoc a síla, která je nám stále k dispozici. Nebo olej, který se nalil do sedmiramenných svícňů, kterých tu bylo celkem deset, takže tu svítilo světlo pro všech sedmdesát národů, které obývaly celý tehdejší svět. Nebo všechny ty předměty, které sloužily k přinášení obětí, aby lidé věděli, že odpuštění je možné a nikdo nemusí být zajatcem své minulosti.

Nakonec tu byli ještě zpěváci, kteří drželi pohotovost ve dne v noci. Rozuměli bychom, kdyby pohotovost drželi vojáci nebo lékaři, ale proč zrovna zpěváci. To abychom věděli, že jsou lidé, kteří se za nás modlí, když nám selhává hlas, srdce nebo paměť.

Jsou chvíle, kdy je nám tak dobře, že si na Pána Boha ani nevzpomeneme. Ale je tu církev, která i za nás nevděčníky stále volá: Tebe, Bože, chválíme.

A když je nám tak zle a smutno, že se ani modlit nemůžeme, je dobré vědět, že jsou tu lidé, kteří se za nás přimlouvají, když my sami se stydíme, bojíme a mlčíme. Když bezmocný člověk ví, že se za něho někdo modlí, už není bezmocný.

Je dobře, že jsou lidé, kteří se modlí za druhé. Je dobře, že máme kolem sebe kostely, které nám připomínají, komu patříme, kdo nám pomáhá a kde se za nás modlí, prosí a chválí Boha, když my sami to někdy nedokážeme, neumíme nebo zapomeneme. Amen.

Jiří Gruber

Brno I

V Červeném kostele probíhal pestrý hudební program v průběhu celého večera. Kromě toho byly na programu i prezentace o různých podobách křesťanských kostelů a prezentace ke stému výročí Českobratrské církve evangelické. Výstava leteckých fotografií bratra Jana Vondry nazvaná "Krajina z nadhledu" také budila pozornost a je v kostele stále k vidění. Zaznamenali jsme 3208 návštěvnických vstupů a mile nás překvapil i zájem o nabízenou literaturu.

Jana Hofmanová, foto J. A. Polák

Brno II

V Blahoslavově domě proběhla letos Noc kostelů jen s velmi omezeným programem. Naším záměrem bylo, aby členové sboru, kteří se obvykle ve velkém počtu účastní příprav a realizace, tentokrát měli možnost navštívit program v jiných kostelích. A tak se vedle úvodní a závěrečné pobožnosti, promítané prezentace o životě sboru a předpůlnočního zpívání písniček z Taizé konalo pouze jediné vystoupení: vystoupil komorní pěvecký sbor Pět tet. Přesto i letos přišlo více než tři sta návštěvníků.

Těší nás, že v naší kazatelské stanici v Tišnově mezitím účastníků NK přibývá, a že příští rok bude i v Blahoslavově domě opět pestrý inspirativní program.

Martin Horák

Brno-Husovice

I v Husovicích se 25. 5. 18 konala noc kostelů. Poutníky zde mohlo přivítat divadelní představení Divadélka pro školy - Africká pohádka. Pro ty, kteří se opozdili a divadlo jim uteklo, zde bylo nachystané bohaté občerstvení v podobě grilované klobásy, minerálky nebo točeného piva.

Letošní účast nabyla nečekaně mladého věkového průměru a zajímavý je tedy i fakt, že akce končila až kolem půlnoci.

Jaroslava Procházková

Brno-Židenice

Židenická Noc kostelů začala výtvarnou dílnou pro děti a příjemnou kavárničkou na zahradě, která byla v provozu do pozdních nočních hodin. Po biblickém úvodu nejen pro děti o tom, jaké je to nocovat v domě Božím, se v programu večera vystřídal několik hudebních uskupení. Jako každý rok zpívalo židenické ChraPoT (Chrámové pomocné těleso). Velmi příjemným překvapením bylo vystoupení dvou mladých písničkářek Bětky Slámové a Ady Lokajové, které si říkají Betsaida. Návštěvníci si mohli poslechnout také komorní pěvecký sbor Auris Brunensis. V modlitebně byla k vidění divadelní scénka De matrimonio aneb oženit se, či neoženit?, kterou na základě Husova traktátu napsali a sehráli studenti z divadelního spolku Titivillus. Celý večer, při kterém se v prostorách našeho sboru vystřídaly přes dvě stovky návštěvníků, byl zakončen modlitbou se zpěvy z Taizé.

Radka Včelná

Výlet do Mariánského údolí

V neděli 27. května 2018 se vedle obvyklých bohoslužeb sboru Brno I v Betlémském a Komenského kostele konal také výlet. Po desáté hodině jsme se tramvají a autobusem přesunuli na konečnou Líšeň, Mariánské údolí. Tam už nás čekali další výletníci, kteří přijeli auty. Ve svahu pod a hlavně nad cestou jsou ještě znatelná prudce stoupající schodiště, která vedla na řady lavic pro návštěvníky Mírových slavností v tehdejší Gottwaldově údolí, na které jsme před desítkami let byli nuceni si zakoupit vstupenky. Dnes jsou tribuny zcela zarostlé, pohltit je les, není z nich nic vidět.

Z údolí jsme odbočili a stoupali po červené značce až na hřeben k Horákovské myslivně. Na louce zde stojí nedávno sroubená kaple Panny Marie. Původní stavbu z březového dřeva nechal vystavět v 30. letech minulého století hrabě Hubert Vladimír Mitrovský. Komunisté ji nechali zchátrat, až ji v 70. letech strhli. Posedali jsme si na lavičky a do trávy u kapličky. Sestra farářka Jana Hofmanová si rozložila ve trávě zelený ubrus, zatížila jej 12 kamínky a vyzdobila sedmi kartami s křesťanskými symboly. Připomněla nám tím 12 kamenů, které při přechodu řeky Jordán museli staří Izraelité přenášet s kamennou schránou úmluvy. Byla neděle svaté Trojice a tak jsme si společným slavením bohoslužby a tímto biblickým textem z knihy Jozue připomněli Boží činy a to, komu patříme křtem ve jméno Boha Otce, Syna a Ducha svatého.

Po bohoslužbě jsme se posilnili z vlastních zásob, zazvonili na zvon kapličky a pokračovali dál po červené značce. U Mokerské myslivny jsme odbočili a sešli dolů do údolí Říčky a pokračovali k Muchově boudě. Zde se někteří zastavili na občerstvení, ostatní se vrátili rovnou k parkovišti v Mariánském údolí. I když bylo horké, slunečné počasí, cesta ve stínu lesa za mírného vánku byla příjemná, v hovorech o aktuálních problémech včetně výuky matematiky jsme

se lépe poznali. Máme radost, že se k nám přidaly i tři výletnice z Chráněného bydlení Ovečka (Diakonie ČCE).

Díky bratru Pavlu Burešovi za přípravu trasy i vedení výletu a sestře farářce za bohoslužbu. Výletu se zúčastnilo celkem dvacet poutníků a jeden pes.

Jan Franců

Židenické (a blanenské) Tři Studně 8.-10. 6. 2018

Sborové víkendy nemají v Židenicích dlouhou tradici - vždyť ten první proběhl teprve minulý rok v květnu. Navzdory tomu se zdá, že je o podobné akce zájem snad i častěji než jen jednou ročně. Proč? Je nám totiž spolu dobře.

Na chatě Duha se sešla opravdu roztodivná sestava 43 malých, velkých, velmi mladých i velmi zasloužilých evangelíků ze Židenic i Blanska. Zúčastnili se i dva psi. Sotva jsme se v pátek sjeli, ubytovali a občerstvili, věnovali jsme se v pobožnosti textu ze Sk 2, 41-47, který nás provázel celý víkend. Zbytek večera jsme strávili povídáním a hraním her, obzvláště Krycích jmen, kterým loni na Blažkově propadla velká část osazenstva v čele s naší farářkou Radkou Včelnou. Jelikož si hru po blažkovském pobytu zakoupila většina závislých, měli jsme dostatek exemplářů a mohlo se hrát ve více skupinách.

V závislosti na tom, kdy se komu podařilo odtrhnout od hraní, odcházeli jsme v sobotu po ranní pobožnosti na výlet více či méně odpočinuti. Cílem byla Pasecká skála, na kterou jsme sice nedošli všichni, ale kdo vytrval, byl odměněn krásnými výhledy do okolí. Po cestě jsme viděli nezvyklé množství miniaturních

žab, jednu zmiji, která o nás naštěstí nejevila zájem, jednoho vzrostlého skokana a také jsme si utrhli první letošní borůvky.

Když jsme se k večeru zase všichni z různých směrů posbírali, zaskákali na trampolíně a zahráli něco mezi volejbalem a přehazovanou se stále obměňujícími se týmy, pochutnali jsme si na výborných špagetách a vrhli se na večerní program v Radčině režii. Čekal nás totiž QAŽE (Quiz angažovaného židenického evangelíka). Bez předchozího varování jsme byli ve skupinách podrobeni otázkám typu: *Co je napsáno na židenické modlitebně?* nebo *Vyjmenujte všechny židenické faráře či Kdo je nejstarší a nejmladší člen židenického a blanenského sboru?* Nejtěžší ale bylo, když jsme se měli ve skupině asi osmi lidí shodnout na nějaké změně týkající se našich bohoslužeb. Zjistili jsme, že na zásadní změně nejsme schopni se jednomyslně shodnout. Prošly proto méně závažné věci, jako např. změna černého taláru na bílý, pořádání dětských bohoslužeb jednou měsíčně nebo zpěv poslední písně ve stoje. Budoucnost a staršovstvo ukáže, jestli některý z návrhů bude stát za to, abychom ho zrealizovali.

Posledním organizovaným bodem sobotního programu byla modlitba z Taizé pod vedením Petra Šplíchala a Josefa Suchého. Byla to hezká, zklidňující tečka za bohatým dnem. Poté se opět hrálo, povídalo a děti samozřejmě odmítaly jít spát.

V neděli se vstávalo ještě hůře než v sobotu, ale přesto jsme se zvládli dostavit včas na bohoslužby do Nového Města na Moravě, kde jsme byli mile přijati. No a po obědě jsme se pomalu začali rozjíždět domů. Řada z nás s přáním, abychom se na sborovém víkendu mohli sejít dříve než zase až za rok.

Daniela Švandová

Seniorátní neděle v Blahoslavově domě

3. června 2018 se uskutečnila ve sboru Brno II seniorátní neděle s velkou účastí, zejména rodin s dětmi z našeho seniorátu. Bohoslužbu vedl bratr farář David Najbrt. Promluvu na text z 1 Kor 12, 12-31 pojal jako rozhovor s dětmi, zapojili se však všichni účastníci shromáždění. Všichni jsme si mohli připomenout tato poučení: Všechny části těla patří k sobě, i části těla Kristova. Když něco bolí jednoho, mělo by to bolet i ostatní. Když se něco podaří jednomu, mohou se z toho radovat všichni. Když někdo něco umí, má to používat ku prospěchu všech. A konečně, Ježíš Kristus je hlavou, která všemu dává smysl.

Druhou částí bohoslužby byla večeře Páně za přispění sestry farářky Jacobea.

Po přestávce na občerstvení následovala druhá část dopoledního programu, přednáška docenta evangelické teologické fakulty Petra Slámy, kterou nazval *Sedm tváří ČCE: Její úsměvy a úšklebky*. Nejprve promluvil o pojmu „církev“. Církev je jen jedna, je to církev Kristova, jíž je ČCE součástí. Základem je místní sbor. Slovy řečníka: ČCE, stejně jako každá jiná denominace, je teologicky

provizorním a kulturně podmíněným uskupením mezi místním sborem a všeobecnou církví Kristovou.

To, co charakterizuje ČCE, shrnul řečník do sedmi částí:

Důraz na Boží milost (Boží milost jako překvapivá investice Boží důvěry, nebo nároková dávka, princip evangelické teologie?)

Důraz na svobodu (Svoboda plynoucí z přináležitosti k Božímu království, nebo plavba na vlně emancipačních trendů současnosti?)

Důraz na Boží jinakost (Boží suverenita nade všemi lidskými koncepty, nebo cudnost jako potíž uvěřit v Boží působení tady a teď?)

Důraz na Slovo (Bůh jako tajemný základ všeho kolem nás, který má být církví dosvědčován, nebo spolek pro zajištění přednáškové činnosti?)

Důraz na společenství (Sbor jako pestrobarevná pospolitost těch, kdo jsou občany Božího království a společně se posilují na své cestě světem, nebo - v lepším případě - dobrá parta?)

Důraz na společenskou (prorockou) odpovědnost církve (Podíl na terapeutickém a konfliktním působení Božího království v tomto světě, nebo jsme strážci středostavovskými pojetých demokratických tradic?)

Důraz na reformační dědictví (Svoboda držet se ve víře toho podstatného a nepodstatné opouštět, nebo jsme obyvatelé reformačního skanzenu?)

Přednáška byla podnětná a živá, vyzývala k opuštění vyjetých kolejí a návyků a k domýšlení toho, co bylo řečeno.

Hana Dvořáková, foto Benjamin Skála

... byli spolu, lámali chléb a modlili se

O odpoledni na seniorátní neděli 3. června 2018 v Blahoslavově domě v Brně

Částí biblického svědectví ze Skutků 2,42 jsme se se seniorátní nedělí loučili, závěrečné ztišení vedl místní farář Martin Horák. I my jsme byli spolu - mladí i staří, z různých sborů... V protikladech by se dalo dlouho, možná i zajímavě, pokračovat. Byli jsme spolu a jsme za to vděční - především Pánu Bohu děkujeme za dar společenství, ale naše díky směřují i k organizátorům této velké celoseniorátní akce.

Setkání připravil poradní odbor pro práci s dětmi brněnského seniorátu. Odpoledne představil svoji činnost na deseti stanovištích. A protože bylo opravdu krásné počasí, odehrávala se většina aktivit v příjemném prostředí zahrady. Jen stěžít bylo možné všechno navštívit a já se na tomto místě omlouvám všem, které jsem vyrušila pozdním příchodem ke skupince či předčasným odchodem.

Sestry Lenka Nováková a Jarmila Šimšová sřežily množství literatury pro činnost nedělní školy - jak úžasné svědectví o práci církve v oblasti vzdělávání dětí i v dobách skutečně temných a až do současnosti.

Soustředěnou pozornost mladších dětí v hudební muzikoterapeutické dílně a při indiánské pohádce jsem sledovala jen přes sklo, ale i tak to byl napínavý příběh, který připravily sestry Lenka Dobrovolná a Lenka Hradecká. Oč náročnější je práce s dětmi, o to je důležitější - v dětech je budoucnost našich sborů, v těch malých i v mládeži.

Vůbec se mi nechtělo odejít ze skupiny, pro kterou program spolu se SOM připravil farář Ondřej Macek. Možná by nebylo na škodu, kdybychom si všichni na otázky předložené mládeži každý sám za sebe odpověděli: Co by mi chybělo, kdybych přestal/a patřit do církve? Co mě na církvi štve? Čím jsem já osobně prospěšný/á církvi? Na výsledek jsem nepočkala, škoda. Bylo třeba podívat se i jinak.

Pod obrovským jehličnanem, který jistě pamatuje stavbu Blahoslaváčku, se usadilo brněnské evangelické školství - sestry Marta Židková a Marta Joanidisová nadšeně referovaly o školách Evangelické akademie, kterými jsou Vyšší odborná škola sociálně právní se sídlem na Opletalově ulici a Střední zdravotnická škola na Šimáčkově ulici v Líšni. Kromě informačních brožur, které opravdu stojí za přečtení, představily také, jak nápaditými způsoby lze vnímat desatero. A to si představte, že školy jsou otevřeny všem bez rozdílu církevní příslušnosti. Škoda, že evangeličtí studenti/studentky tyto školy téměř

nevyhledávají. Frekventanti získávají kromě kvalitního vzdělání jak v nematuritním oboru ošetřovatel, tak v maturitním studiu a v oblasti sociálně právní činnosti také přidanou hodnotu - jejich budoucí klienti nejsou jen objekty odborného zájmu, jsou to lidé, bližní, k tomuto poznání jsou studenti vedeni v předmětu základy křesťanství. Navíc jsou školy vnímány jako vstřícné bezpečné prostředí s maximem odborné i individuální péče. A o frekventanty je opravdu zájem.

Ve stanu uprostřed zahrady představila sestra Ruth Konvalinková Filipku - školu s příběhem - církevní základní školu se sídlem na Filipínského 1 v Brně-Židenicích. Filipka je součástí Evangelické akademie a patronát nad ní drží Farní sbor ČCE v Brně-Husovicích, již nyní je Filipka zapsána do rejstříku škol, výuka na prvním stupni bude zahájena v září 2019. Máte-li o církevní základní devítiletou školu Filipka zájem, ať už jako rodiče budoucích žáků, učitelé i spolupracovníci a příznivci, hledejte informace na www.skolafilipka.cz, popřípadě se poptejte po informační brožurce ve sboru v Husovicích.

Vůbec se mi nechtělo odejít z tzv. malé neděly, kde sestra Katka Rybáriková a bratr Ivo David představovali práci poradního odboru evangelizačního a misijního. Příběh romského křesťanského charismatického společenství Sion z Moravské Třebové, o němž mluvil bratr David, je úžasný. Zvlášť dnes, kdy se tak často a hlučně dere ke slovu nenávisť k těm, kteří jsou jiní než majoritní společnost, je to příběh pozoruhodný. Romští křesťané i moravskotřebovský sbor zasluhují nejen naši pozornost, ale zejména modlitební podporu.

Sestra Saša Jacobea a další spolupracovníci na poli diakonie v našem seniorátu se usadili ve stínu poněkud bokem, ale i k nim našlo cestu mnoho zájemců. Tady se hovořilo velmi konkrétně a práce diakonie byla představována nejen tištěnými materiály, ale zejména na konkrétních situacích.

A pak už jen pohlázení na závěr - v presbyterně jsem zastihla skalní příznivce Blažkova - bratr Jan Vondra promítal a komentoval fotografie z historie tohoto střediska a hovořil o připravované knize. Pro všechny, kteří se besedy zúčastnili, je Blažkov srdeční záležitostí. Fotografie připomínaly sice uplynulá léta, ale zájem o tábor na Blažkově a jeho budoucnost patří k současnému životu našich sborů.

Zajít do kostela na Cihlářské, kam se měli uchýlit zpěváci, se mi už nepodařilo. O tom vám třeba napíše někdy někdo povolanejší.

Zatímco jsem nahlížela pod pokličku dění v seniorátu, skákaly děti na trampolíně, pobíhaly ve stínu ovocných stromů, několik miminek si hovělo na dece, obrovská třešeň obsypaná tmavými sladkými plody budila zaslouženou pozornost, žízeň bylo možno uhasit jak alko, tak nealko a talíře s evangelickými buchtami byly stále k dispozici. Kdo se seniorátní neděle zúčastnil, jistě potvrdí, že to nebyl promarněný čas a komu to letos nevyšlo, škoda. Tak snad za rok na seniorátní neděli na shledanou!

Lia Ryšavá

Sedm

Sedmička patří mezi čísla, která jsou člověku dána shůry. Na obloze můžeme pozorovat celkem sedm nebeských těles, které se pohybují. Je to pět okem viditelných planet a Slunce s Měsícem. Izrael však byl na planetách nezávislý. V jeho chrámu svítilo sedm světel ve dne i v noci.

*Ex 25,31 Zhotovíš svícen z čistého zlata. Svícen bude mít vytepaný dřík a prut; jeho kalichy, číšky a květy budou s ním zhotoveny z jednoho kusu. **Z jeho stran bude vycházet šest prutů, tři pruty svícnu po jedné straně a tři pruty svícnu po druhé straně.***

Sedm dní trvá čtvrtina měsíční fáze a je z ní odvozen sedmidenní týden. Sedm barev má duha. Sedmičku si však nosíme i na svém těle, právě takový je počet otvorů lidského těla. V Mezopotámii měly chrámy i panovnické trůny sedm stupňů a sedmý den byl považován za nešťastný, proto lidé raději nic nedělali a nikam nevycházeli.

V Bibli je však sedmička číslo šťastné a dobré. Znamená úplnost a dokonalost. V šesti dnech byl stvořen svět a sedmý den Bůh odpočinul. Sedmička je tedy znamením, že míra byla naplněna a uzavřena. Pozoruhodné je, že sedmidenní cyklus není závislý na žádném nebeském znamení (např. úplňku), ale na Božím slovu a díle.

*Gn 2,2 **Sedmého dne** dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A **Bůh požehnal a posvětil sedmý den**, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo.*

*Ex 20,10 **Sedmý den je den odpočínutí Hospodina**, tvého Boha. Nebudeš dělat žádnou práci ani ty ani tvůj syn a tvá dcera ani tvůj otrok a tvá otrokyně ani tvé dobytče ani tvůj host, který žije v tvých branách. V šesti dnech učinil Hospodin nebe i zemi, moře a všechno, co je v nich, a sedmého dne odpočinul. **Proto požehnal Hospodin den odpočinku a oddělil jej jako svatý.***

Po sedmi dnech začíná nové období, nový cyklus a vše se vrací na začátek. Podobně má po sedmi letech odpočinout země, po sedmi letech se zadlužený otrok stává svobodným a po sedmkrát sedmi letech je vyhlášen den smíření a svoboda pro všechny.

*Lv 25,2-6 **Šest let budeš osívat své pole, šest let budeš prořezávat svou vinici a shromažďovat z ní úrodu, ale sedmého roku bude mít země rok odpočínutí**, slavnost odpočínutí, odpočínutí Hospodinovo. Nebudeš osívat své pole ani prořezávat svou vinici. Co země v odpočínutí sama zplodí, bude vaší potravou.*

*Dt 15,12 Bude-li ti prodán tvůj bratr, Hebrej nebo Hebrejka, bude tvým otrokem po šest let, **ale sedmého roku jej propustíš na svobodu.***

*Ľv 25,8 Odpočítáš si pak sedm roků odpočínutí, **sedmkrát sedm let**, a vyjde ti období sedmi roků odpočínutí: čtyřicet devět let. Desátého dne **sedmého měsíce** dáš ryčně troubit na polnici; v den smíření budete troubit na polnici v celé vaší zemi. Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátí ke svému vlastnictví a všichni se vrátí ke své čeledi.*

Sedm let slouží Jákob za Ráchel. Ale protože ji miloval, utekly mu ty roky jako voda.

*Gn 29,18 Jákob si Ráchel zamiloval; proto řekl: "**Budu ti sloužit sedm let** za tvou mladší dceru Ráchel." Jákob tedy sloužil za Ráchel sedm let; bylo to pro něho jako několik dní, protože ji miloval.*

Sedm let bude trvat, než přijde král Nabúkadnesar k rozumu a pochopí, že i nad ním panuje Bůh.

*Da 4,21 Toto je výklad tvého snu, králi: Je to rozhodnutí Nejvyššího, které dopadlo na krále, mého pána. Vyženou tě pryč od lidí a budeš bydlet s polní zvěří. Za pokrm ti dají rostliny jako dobytku a nechají tě skrápět nebeskou rosou. **Tak nad tebou uplyne sedm let**, dokud nepoznáš, že Nejvyšší má moc nad lidským královstvím a že je dáva, komu chce.*

Dar sedmi ovcí slouží jako nezpochybnitelné svědectví a teprve sedminásobná náhrada či odplata je úplná.

Gn 21,27 I vzal Abraham brav a skot a dal abímelekovi. Pak spolu uzavřeli smlouvu. Sedm ovcí ze stáda postavil Abraham zvlášť. Tu se abímelek Abrahama otázal: "**Co s těmi sedmi ovci, které jsi postavil zvlášť?**" A on řekl: "**Sedm ovcí** si ode mne vezmi na svědectví, že jsem tuto studni vykopal já."

Ž 79,12 Našim sousedům vrať **sedminásobně do klína potupu**, jíž potupili tebe, Panovníku.

Gn 4,24 Bude-li **sedmeronásobně** pomstěn Kain, tedy Lámech **sedmdesátkrát a sedmkrát.**"

Př 6,31 Je-li přistižen, kdo vchází k ženě svého druha, nahradí to **sedmeronásobně**, dá všechnen majetek svého domu.

Sedm dní čeká Bůh, než sešle potopu, a stejný počet dní čeká Noe, než vystoupí z archy.

Gn 7,44 Neboť již **za sedm dní sešlu na zemi déšť**, který potrvá čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Smetu z povrchu země vše, co povstalo, co jsem učinil."

Gn 8,10 Noe **čekal ještě dalších sedm dní** a znovu vypustil holubici z archy. A holubice k němu v době večerní přilétla, a hle, měla v zobáčku čerstvý olivový lístek. Tak Noe poznal, že vody ze země ustoupily. **Čekal ještě dalších sedm dní** a opět vypustil holubici; už se však k němu zpátky nevrátila.

Sedm dní trvají chrámové slavnosti a doba nečistoty při dotyku mrtvého. Sedmkrát je třeba stříknout krví, aby byl člověk očištěn od hříchu. Sedm dní čeká malomocný, než se může vrátit do lidského společenství.

Ex 12,15 **Po sedm dní** budete jíst nekvašené chleby. Hned prvního dne odstraníte ze svých domů kvas. Každý, kdo by od prvního do sedmého dne jedl něco kvašeného, bude z Izraele vyobcován.

Nu 19,11 Kdo by se dotkl kteréhokoli mrtvého člověka, **bude nečistý po sedm dní**. Třetího a sedmého dne se bude tou vodou očišťovat od hříchu a bude čistý.

Lv 4,6 Když se někdo neúmyslně prohřeší proti kterémukoli příkazu Hospodinovu něčím, co se dělat nesmí, a dopustí se něčeho proti některému z nich, pak platí:... Kněz namočí prst v krvi a **sedmkrát z ní stříkne před Hospodinem na oponu svatyně**.

Lv 14,7 Kněz **stříkne sedmkrát na očišťovaného od malomocenství** a očistí ho. Očištěný si vypere šaty, oholí si celé tělo, omyje se vodou a bude čistý. Potom vejde do tábora, ale usadí se vně svého stanu **na sedm dní**. **Sedmého dne si oholí všechny vlasy** na hlavě, bradu, obočí, všechny chloupky si oholí, vypere si šaty, omyje se celý vodou a bude čistý.

Sedmíčka slouží také jako výraz pro vytrvalost. Když člověk něco udělá sedmkrát, myslí to vážně. Sedmkrát Izrael obchází Jericho, Náman se má sedmkrát ponořit do Jordánu a spravedlivý je ten, kdo se sedmkrát vzchopí.

Joz 6,4 **Sedm kněží** ponese před schránou **sedm polnic z beraních rohů**. **Sedmého dne obejdete město sedmkrát** a kněží zatroubí na polnice. Až zazní táhlý tón z beraního rohu, vyrazí všechen lid mohutný válečný pokřik. Hradby města se zhroutí a lid vstoupí do města, každý tam, kde právě bude.

2 Kr 5,14 Náman tedy sestoupil a **ponožil se sedmkrát do Jordánu** podle slova muže Božího. A jeho tělo bylo opět jako tělo malého chlapce. Byl čist.

Př 24,16 Spravedlivý, i když **sedmkrát padne**, zase povstane, svévolníci zaklopýtou a zle končí.

L 17,4 Jestliže proti tobě tvůj bratr zhřeší **sedmkrát za den**, a **sedmkrát k tobě přijde** s prosbou: Je mi to líto, odpustíš mu!

Sedmkrát vyhlíží prorokův mládenec déšť a teprve po sedmé prosbě se objeví malý mráček. Sedm je i proseb Otčenáše.

1 Kr 18,43 Eliáš řekl svému mládenci: "Vystup a pohled' směrem k moři." On vystoupil, pohleděl a řekl: "Nic tam není." Eliáš pravil: "**Opakuj to sedmkrát.**" Když to bylo **posedmé**, řekl: "Hle, z moře vystupuje mráček malý jako lidská dlaň." Eliáš mu řekl: "Vystup vzhůru a vyříd' Achabovi: Zapřáhni a jed' dolů, ať tě nestihne déšť!"

Také žalmista chválí Boha sedmkrát za den.

Ž 119, 164 Chválívám tě **sedmkrát za den** za tvé spravedlivé soudy.

Sedmíčka často sloužila pro vyjádření maxima. Měsíc může zesílit své světlo a zazářit jako slunce, ale slunce může svítit pouze jako sedm sluncí. Podobně ani Boží vševědoucnost nemůže mít víc než sedm očí.

Iz 30,26 A bude světlo bledé luny jako světlo žárného slunka a světlo slunka bude **sedmkrát větší, jako světlo sedmi dnů**, v den, kdy Hospodin ováže zlomeniny svého lidu a rány jemu zasazené uzdraví.

Za 3,9 Hle, tu je kámen, který kladu před Jóšuu: jeden kámen, na něm **sedm očí**....Těch sedm, to jsou oči Hospodinovy, prohledávající celou zemi."

Když chtějí betlémské ženy pochválit Rut, přirovnají ji k sedmi synům.

Rt 4,14 Tu řekly ženy Noemi: "Požehnán buď Hospodin, který tě odedneška nenechává bez zastánce, jehož jméno se bude ozývat v Izraeli. On ti vrátí smysl života, bude o tebe ve stáří pečovat. Vždyť jej porodila tvá snacha, která tě tolik miluje. **Ta je pro tebe lepší než sedm synů.**"

Když chce prorok naopak vyjádřit zoufalost, která čeká Izrael, uvádí matku, které nepomůže ani to, že má sedm synů. Podobně vyznívá, když píše o sedmi ženách, na které zbude jen jeden muž, a ještě se o sebe budou muset samy starat. Výrazem naděje je naopak neplodná, která bude mít sedm dětí.

Jr 15,9 Zchřadne **sedminásobná rodička**, vypustí duši. Ještě za dne jí zajde slunce.

Iz 4,1 **Sedm žen** se chytí jednoho muže v onen den. Řeknou: "Budeme jíst vlastní chléb a odívat se vlastními šaty, jenom ať se jmenujeme tvým jménem, zbav nás naší potupy."

1 Sa 2,5 Sytí se dávají najmout za chléb, hladoví přestali lačnět. **Neplodná posedmé rodí**, syny obdařená chřadne.

Sedmíčka slouží i pro vyjádření maxima, ať už jde o věci dobré nebo zlé.

*Dt 28,7 Hospodin dá, že tvoji nepřátelé, kteří proti tobě povstanou, budou před tebou poraženi. Jednou cestou proti tobě vytáhnou a **sedmi cestami budou před tebou utíkat.***

*Dt 28,25 Hospodin dopustí, že budeš před svými nepřáteli poražen. Jednou cestou proti nepříteli vytáhneš a **sedmi cestami budeš před ním utíkat.** Budeš obrazem hrůzy ve všech královstvích země.*

*Iz 11,15 Klatbou stihne Hospodin záliv Egyptského moře, zamává rukou proti Řece v prudkém větru, **rozštěpí ji v sedm ramen**, takže ji bude možno přejít v opáncích.*

*Jb 5,19 Z šesti soužení tě vysvobodí, **v sedmi nezasáhne tě nic zlého.***

Sedm dní mlčí Jobovi přátelé, na sedm let je Izrael vydán do moci Midjanců.

*Jb 2,13 Seděli potom spolu s ním na zemi **po sedm dní a nocí** a slova k němu žádný nepromluvil, neboť viděli, že jeho bolest je nesmírná.*

*Sd 6,1 Synové Izraele se dále dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích. **Proto je Hospodin vydal na sedm let do rukou Midjanců.***

Číslo sedm je často výrazem pro dokonalost. Sedm let staví Šalomoun Hospodinův chrám, sedm sloupů si vytesala moudrost a Boží slovo je sedmkrát přetavené.

*1 Kr 6,38 V jedenáctém roce v měsíci búlu, což je osmý měsíc, král dům dokončil podle všech svých směrnic a pokynů. **Stavěl jej sedm let.***

*Př 9,1 Moudrost si vystavěla dům, **vytesala sedm sloupů.***

*Ž 12,7 Co vysloví Hospodin, jsou slova ryzí, stříbro přetavené do kadlubu v zemi, **sedmkrát protříbené.***

Ale ani sedm někdy nepomůže. Sedm oltářů staví Balák, když chce mít jistotu, že ho Bůh vyslyší. Ale bude mu to platné jako lenochovi, který si připadá chytřejší než sedm mudrců. A kdo má zlé srdce, má v něm sedm ohavností podobně jako ten, kdo byl vysvobozen, ale nechal své srdce prázdné.

*Nu 23,1 Bileám řekl Balákovi: "Vybuduj zde **sedm oltářů** a přiveď mi sem **sedm býků a sedm beranů.**"*

*Př 26,16 Lenoch si připadá moudřejší než **sedm zkušeně odpovídajících.***

*Př 26,25 Mluví-li svévolník přívětivě, nevěř mu. Vždyť v jeho srdci je **sedmerá ohavnost.***

*L 11,26 Tu jde a přivede **sedm jiných duchů**, horších, než je sám, vejdou a bydlí tam; a konce toho člověka jsou horší než začátky.*

Nejčastěji se pak sedmička vyskytuje v knize Zjevení, kde slouží k zdůraznění, že to, co se děje a přichází, je už opravdu poslední dějství tohoto světa.

*Zj 1,12 Když jsem se obrátil, spatřil jsem **sedm zlatých svícňů**; uprostřed těch svícňů někdo jako Syn člověka, oděný řízou až na zem, a na prsou zlatý pás. ... V pravici držel **sedm hvězd** a z jeho úst vycházel ostrý dvousečný meč; jeho vzhled jako když slunce září v plné své síle...*

Jiří Gruber

POJĎME SPOLU - O EKUMENICKÉ POUTI

V sobotu 14. října 2017 se sešli na cestě z Brna na jih účastníci ekumenické pouti pojmenované „Pojďme spolu“. Pro účastníky pouti připravil Petr Peňáz (MU Brno) obsažný a zajímavý manuál. Jeho plné znění je na www.pojdmespolu.eu. Pro všechny, kdo buď nemají přístup na internet, nebo si chtějí něco z příručky přečíst ještě jednou v tištěné podobě, chceme v letošním ročníku Setkávání s laskavým souhlasem autora otisknout několik redakčně zkrácených výňatků z příručky. Kromě informací poskytují náměty k zamyšlení a rozhovoru.

Zastavení třetí: Rajhrad (2. část)

Dějiny kláštera, pokračování

Santiniho klášterní areál se stal centrem kulturního života moravských Čechů, zvláště v 19. století. Roku 1871 se do čela moravského čtenářského spolku Břetislav staví benediktin Benedikt Korčian a spolek se zaměřuje vedle četby na přednášky a divadelní představení. Roku 1883 se Benedikt Korčian stal opatem a činnost spolku Břetislav propojil s tehdy vzniklou Cyrilskou jednotou. Toto společenství se věnovalo (a stále věnuje) chrámovému zpěvu, dále pak hudbě a přednáškové činnosti. Cyrilská jednota si roku 1885 založila vlastní knihovnu, jejímž základem se stala knihovna čtenářského spolku Břetislav. Činnost těchto i jiných spolků dokládá, že Rajhrad byl stále český. Potvrzuje to i jednací řád na radnici, který ustanovuje češtinu jako jednací jazyk. S Cyrilskou jednotou spolupracovali hudební skladatelé Leoš Janáček a Josef Bohuslav Foerster.

Významnou osobností byl Václav Jan Pokorný, archivář a klášterní knihovník, který publikoval i knižně a byl redaktorem rajhradského literárního časopisu Hlídko. Z jeho prací jmenujme alespoň Klášter Rajhrad, jeho dějiny a památnosti (1925) a Z rajhradských pamětí (1932). Pokorného literární činnost byla vystřídaná opatskou funkcí. Od roku 1813 byl osmým (a zatím posledním) opatem. Komunistická policie 3. května 1950 klášter přepadla, opat byl zatčen a internován. Když r. 1979 zemřel, byl za účasti mnoha rajhradských i kněžů v Rajhradě pochován. Areál zrušeného kláštera využívala (kromě kostela a fary) armáda, která jej velmi zdevastovala, a benediktinskému řádu byl navrácen po roce 1989.

Budovy kláštera jsou nemovitou kulturní památkou. Opatský chrám sv. Petra a Pavla je trvale využíván k bohoslužbám, přilehlá fara je sídlem benediktinské komunity. Nejznámější kulturní institucí, umístěnou v severním, východním i jižním křídle konventního dvora, je Památník písemnictví na Moravě. Zbytek klášterních budov i klášterní zahrady je nutno teprve postupně opravit.

Z lesů, kterými býval klášter ještě v 19. století obklopen, dnes zbývá jen klášterní obora mezi Rajhradem a Popovicemi, která je majetkem Mendelovy univerzity v Brně a je ve správě Školního lesního podniku Masarykův les.

Umělecké sbírky v klášteře

První řeholníci rajhradského kláštera pracovali spíše tělesně. Vedle mýcení lesů, kovářské a truhlářské práce však prováděli i práce písařské a knihařské, jak dokládá řada lekcionář, homiliář a další rukopisy ze 13. a 14. století. V dalších stoletích pak klášter systematicky získával literaturu i z jiných knihoven, od dob probošta Brančavského (1692-1709) pak i umělecké předměty všeho druhu. Velkou pozornost věnovali probošti malířství. Na 200 obrazů koupili po zrušení jezuitské koleje v Brně, podobně z pozůstalosti Ignáce Raaba, který byl v klášteře častým hostem, získali mnoho děl. V 19. století prelát Schlosar a Kalivoda četnými objednávkami podporovali malíře Josefa Zeleného, rajhradského rodáka. Historikové Řehoř Volný a Beda Dudík získali mnoho obrazů z Rybník u Moravského Krumlova, ze zámku hrotovského a myslibořického. Tak postupně vznikala v Rajhradě sbírka obrazů, která byla nejprve umístěna ve východním traktu konventu, později byla přenesena do sálů a komnat prelatury.

Z české školy v klášterních sbírkách je třeba jmenovat Mistra rajhradského oltáře, vrcholné dílo českého pozdně gotického malířství, dnes v Národní galerii v Praze. Na jaře roku 1889 vstoupil do kláštera v Rajhradě devatenáctiletý Antonín Slavíček. Plán stát se řeholním knězem nebo misionářem byl zřejmě spíš iniciativou jeho strýce, děkana a probošta ve Staré Boleslavi, protože mladý malíř hned po prázdninách téhož roku klášter opustil, za což se P. Šrámek, kaplan jeho strýce, rajhradskému převorovi omlouval.

Ve sbírce byla zastoupena díla z vlámské školy po Rubensovi (Ukřižování), ze školy Cranachovy (Bičování Krista a Ecce homo). Z autorů anglických uvedme R. Greena, z italských M. A. Pitteriho a z francouzských J. Cochina."

Klášterní knihovna

Nejdůležitější a nejznámější dnešní institucí v areálu kláštera je další kulturní památka - mobiliář knihovny a knihovní fond, který představuje 64 000 historických svazků.

Vzhledem k vazbám mezi rajhradským a břevnovským klášteřem není dnes snadné osudy obou knihoven oddělit. Druhou obtíží je také to, že se téměř žádná kniha v rajhradských fondech nedochovala v původní vazbě. V 18. století byly knihy převázány do jednotných bílých pergamenových vazeb. Tyto nové vazby zlikvidovaly různé vlastnické poznámky na deskách, přídeštích a předsádkách.

Je pravděpodobné, že klášterní knihovna s malým počtem svazků musela již existovat brzy po založení kláštera: lekcionáře, evangeliáře, graduály, misály, breviáře a životy svatých. Určitě nechyběl mezi původními klášterními knihami kodex řeholního života řádu sv. Benedikta a základní příručky kanonického práva. K pozůstatkům této původní knihovny jistě patří i vůbec nejstarší kniha rajhradské knihovny, která pochází z třetí čtvrtiny 9. století a nemožla vzniknout na českém území, neboť je starší než kníže Václav a celá česká církevní organizace. Jde o Martyrologium Adonis, životy mučedníků sepsané francouzským biskupem Adonem. Pozornost badatelů ovšem upoutávají

církevněslovanské vpisky, které do martyrologia byly, zřejmě už na moravském území, vepsány.

Záslouhou rozkvětu kláštera ve 14. století získala rajhradská klášterní knihovna další velmi zajímavé přírůstky. Tak z roku 1313 je graduál a antifonář, který vznikl na objednávku rajhradského převora Tomáše.

Bylo už řečeno, že kulturní a teologické zájmy benediktinů v Břevnově i Rajhradě učinily překvapivě z rajhradské knihovny důležité centrum husitských studií. Po zničení břevnovského kláštera husity roku 1420 se do Rajhradu uchýlil Jan z Holešova a vytvořil ve zdejších zdech řadu protihusitských pojednání. Nesmírně cenný je z dnešního hlediska rajhradský rukopis se signaturou R 432. Je v něm obsažena část kroniky, která líčí počátky českého přijímání z kalicha a události kostnického koncilu. Původně byl tento rukopis součástí knihovny pražské univerzity a byl pokládán za výtah Husitské kroniky Vavřince z Březové. Jak dokázaly nedávné výzkumy vydavatelů Husova díla, dnes vedených doc. Helenou Krmíčkovou z Masarykovy univerzity, jde naopak o anály neznámého husitského autora, který se stal Vavřincovi z Březové předlohou. Spojení gladio verbi Dei (mečem slova Božího), které tento autor používá při líčení boje proti nepřátelům pravdy, se stalo mottem výstavy, která byla v klášteře uspořádána k 600. výročí Husovy smrti. Srovnání této anonymní předlohy s Vavřincovým zpracováním je velmi ilustrativní pro

vývoj českého reformačního myšlení. Mění některé tradiční datace husitského hnutí, a navíc dokládá mnohem větší rezervovanost vůči událostem po Husově smrti než jednoznačně husitské líčení Vavřince z Březové.

Historik Beda Dudík (1815-1890) položil základ k rajhradské sbírce map. Na jeho sbírku map svým způsobem navázal kněz, malíř, kartograf, kaligraf a mechanik, žabčický rodák Vojtěch Slouk, tvůrce známého samohybného globusu o průměru 1,70 m, světových hodin i jiných mechanismů, které vždy v rajhradské knihovně budily zaslouženou pozornost. V této době, za opata Benedikta Korčiana, navštívil klášter cestovatel Emil Holub. S klášteřem udržoval velmi úzké styky a klášternímu muzeu věnoval ze svých sbírek mnoho cenných předmětů.

Pro záchranu rajhradských knihovnických fondů po roce 1950, kdy klášter násilím převzal stát, udělal velmi mnoho knihovník a archivář dr. Vladislav Dokoupil, vedoucí oddělení rukopisů a starých tisků Univerzitní knihovny v Brně. Od 1. července 2005 je klášterní knihovna zařazena do prohlídkové trasy nově otevřeného Památníku písemnictví na Moravě.

Petr Peňáz (*redakčně upraveno, kráceno*)

Patrick Taylor

Toto číslo Setkávání je prázdninové, a tak chci upozornit na řadu knih, které mám moc ráda a které jsou vskutku vhodné proto toto období dovolených a odpočinku. Jejich autorem je Patrick Taylor, jeden z nejprodávanějších kanadských autorů. Narodil se v roce 1941 jako syn lékaře v Blackpoolu v Anglii a vyrůstal v Bangoru v Severním Irsku - přímořském městečku východně od Belfastu. Vystudoval medicínu v Belfastu, následně emigroval do Kanady, kde se věnoval lékařskému výzkumu a působil jako profesor na Univerzitě Britské Kolumbie. Vydal mnoho akademických prací a byl šéfredaktorem kanadského odborného časopisu o gynekologii a porodnictví. V literárním světě se stal populárním díky sérii humorných příběhů odehrávajících se na irském venkově, které od roku 2009 postupně vydává v českém překladu nakladatelství LEDA. První kniha má název *Doktore, fofrem, jde o život*, názvy dalších knih začínají také slovem *Doktore*, ... i když jejich názvy v originále jsou mnohem prozaičtější.

Hned na začátku první knihy, kterých je dnes už třináct, se čtenáři seznámí s hlavními postavami - k doktorovi O'Reillymu přichází mladý doktor Barry Laverty, právě si odpracoval svůj rok na stáži jako mladší sekundář a sotva mu oschl inkoust na diplomu. První setkání s jeho budoucím nadřazeným proběhlo netradičně (následuje ukázka samotného textu knihy):

- dveře domu se rozlétly a Barry stanul tváří v tvář velikému, vpravdě obrovitému muži, jenž stál na rozkročených nohou ve dveřích. Obrův zahnutý nos byl alabastrově bílý, zatímco zbytek obličeje mu hrál do hnědofialova - podle všeho proto, napadlo Barryho, že se navil tím, jak nesl jakéhosi menšího muže za límeček kabátu a sedlo moleskinových kalhot. Když se mužík ošil a vyrazil ze sebe vysoké zapištění, zamával přitom levou nohou, která byla, jak Barry postřehl, dočista bosá. Veliký muž toho menšího rozhoupal, pak ho pustil. Barry civěl s otevřenou pusou, jak malá oběť vylétla vzhůru a jak ten vzorný oblouk končí rychlým sestupem do nejbližšího růžového keře. „A příště, Seamusi Galvine, až sem příště zase přijdeš mimo ordinační hodiny a budeš chtít, abych se ti podíval na bolavej kotník, koukej si ty zatracený haksny umejt! Slyšels mě, Seamusi Galvine?“

Barry se otočil, připraven dát se na ústup, ale v cestě mu stál mizející Galvin, jenž třímal svůj kus obuvi, kulhal ke vratům a přitom mumlal: „Ano, pane doktore O'Reilly. Umeju, pane doktore O'Reilly.“

Pak si doktor všiml Barryho. „A co tu, u všech rohatých, chcete vy, že tady tak stojíte a tváříte se jak opařená kočka?“

Barry se rychle otočil k tazateli čelem.

„Doktor O'Reilly?“

„Ne. Zatracenej archanděl Gabriel! Copak si neumíte přečíst, co stojí na té tabulce?“ Ukázal na stěnu.

„Já jsem Laverty.“

„Laverty? Hele, vodprejskněte. Já nic nekupuju.“

Barry byl v pokušení vzít si jeho radu k srdci, ale nakonec trval na svém. „Jsem doktor Laverty. Odpověděl jsem na váš inzerát ve Věstníku britských lékařů. Měl jsem se dostavit na pohovor kvůli místu asistenta.“ Nedám se od toho tyrana zastrašit, řekl si v duchu.

Po úvodním rozhovoru O'Reilly provedl Barryho domem. „Támhle je obývací.“ O'Reilly ukázal na dvoukřídle dveře s masivními výplněmi.

Barry přikývl, ale přitom se podíval zblízka na křižník. „Promiňte, doktore O'Reilly, není to náhodou loď Jeho Veličenstva Warspite?“

O'Reillyho noha se zarazila na prvním stupni dalšího křídla schodiště.

„Jak to víte?“

„Sloužil na ní můj táta.“

„Snad nejste... snad nejste kluk Toma Lavertyho?“

„Ano.“

„To mě teda podrž!“

No, to mě teda taky, pomyslel si Barry. Otcí, který o svých zážitcích z války mluvil jen málokdy, čas od času ujela nárážka na jistého chirurga kapitána O'Reillyho. Podle tátova názoru byl O'Reilly nejlepším lékařem důstojníkem, co se kdy ocitl na palubě. Tenhleto chlap?

„To mě teda podrž - Lavertyho kluk!“ O'Reilly napřáhl ruku. Jeho stisk byl pevný, nikoliv drtivý. „Ty jsi pro tuhle práci ten pravý! Pětatřicet liber týdně, každou druhou sobotu volno, k tomu bydlení a strava.“

„Třicet pět liber?“

„Ukážu ti tvůj pokoj.“

„No, Laverty,“ řekl O'Reilly, který zjevně ignoroval Barryho rozpaky. „Tak jak to bude? Chceš tu práci?“

Než Barry stačil odpovědět, kdesi dole zařinčel zvonek.

O'Reilly otevřel přední dveře. Na schodě stál Seamus Galvin. V každé ruce třímal živého humra. „Dobřej večír, pane doktore,“ řekl a vrazil humry O'Reillymu. „Umyl jsem si nohu, a tak jsem tady.“

Barry si vzpomněl, jak umouněná Líza Doolittleová říká profesoru Higginsovi: „Než jsem se sem vypravila, umyla jsem si ruce a ksicht.“

„Vážně? No nepovídej!“ pravil O'Reilly přísně a předal zmítající se živočichy Barrymu. „Tak to pojď dál a já se ti na tu zadní tlapku kouknu.“

„Děkuju vám, pane doktore, děkuju vám nastotísíkrát.“ Galvin zaváhal. „A kdopak je tenhle mladej džentlmen?“

Barry se tak soustředěně snažil vyhnout se cvakajícím klepátkům korýšů, že málem přeslechl O'Reillyho odpověď: „Tohle je doktor Laverty. Je to můj nový asistent. Zejtra mu ukážu, jak to tady chodí.“

To jsou tedy hlavní postavy řady knih. Neméně důležitá je hospodyně Kinky Kincaidová, která se mateřsky stará o oba doktory, kočka Lady Macbeth a labrador Arthur Guinness. A potom obyvatelé vesnice - když přečtete několik knih, máte pocit, že je už všechny důvěrně znáte.

V některých knihách se současnost (což je začátek 60. let 20. století) prolíná s minulostí; s dobou studia doktora O'Reillyho na lékařské fakultě v Dublinu a s jeho vzpomínkami na práci chirurga na válečné lodi za 2. světové války.

Autor o vzniku knih uvádí: „Doktor Fingal Flahertie O'Reilly a obyvatelé Ballybucklebo poprvé spatřili světlo světa v roce 1995 v mém pravidelném měsíčním sloupku v časopise Žurnál lékařského humoru. Dostal jsem návrh, že by se tyto postavičky mohly stát základem pro román.

Právě jsem dokončil knihu *Modli se za nás hříšné* a váhal jsem, zda se mám znovu pohroužit do neradostné problematiky Ulsteru, proto nápad, že bych mohl napsat něco trochu lehčího, mě zaujal. A tak začala kniha *Doktore, fofrem, jde o život!* nabývat jasnějších obrysů.

Stejně jako román *Modli se za nás hříšné* se i tato kniha odehrává v severovýchodním koutě Irska, ale na rozdíl od předchozích knih, v nichž jsem se snažil o co největší historickou věrnost, tenhle příběh zachází s geografii a časem poněkud lehkomyšlně.

Jeho dějištěm je fiktivní vesnice, jejíž název pochází od mého středoškolského učitele francouzštiny: v záchvatu vzteku, vyvolaném mou neschopností vyčasovat nepravidelná slovesa, na mě jednou zařval: „Taylore, vy jste takový trouba, jako byste pocházel z Ballybucklebo!“

Zemědělský Ulster, jež jsem zde vykreslil, už zmizel. Farmy a vesnice sice pořád vypadají víceméně stejně, ale prostotu života na venkově rozvrátily nepokoje a všudypřítomný vliv televize. Úcta ke vzdělání, kterou všichni automaticky prokazují těm, kdo stojí v hierarchii vesnice nahoře - lékaři, učitelé, pastorem a knězi, je dnes dávno pryč, ale v období, kdy jsem byl právě takovým mladým doktůrkem, byli muži podobní O'Reillymu vidět celkem běžně. Jsou to postavy stvořené jednak z mé fantazie, jednak ze zkušeností, jež jsem udělal já sám coby venkovský praktický lékař.“

Hana Dvořáková

100 x DESERT

Výběr z bohoslužeb v hospodě

Štěpán Hájek a hosté

Ráda občas zajdu na Desert. Mám ráda i ten s malým d, ale tentokrát je řeč o bohoslužbě v brněnském hudebním klubu na Rooseveltově ulici. Bývá jednou za měsíc. Po kázání odpovídá farář Štěpán Hájkovi na otázky pozvaný host a rozhovor je prokládán písničkami začínající kapely. Nakonec dostane i publikum možnost klást otázky. Je to velice příjemně strávený večer. Všem, kdo o něm dosud pouze slyšeli, doporučuji Desert navštívit.

V listopadu loňského roku se konal již stý Desert. Při této příležitosti farář Štěpán Hájek křtil novou knihu *100 x Desert*. Jsou zde nejen rozhovory s hosty, ale i Štěpánova kázání, což je výborné pro ty, kteří se z různých důvodů do

kostela nedostanou a kázání si rádi přečtou v klidu doma. U čteného slova je možné se zastavit, zamyslet, i vrátit zpět. Určitě udělá radost i seniorům, kteří se už do kostela nedostanou. Jen namátkou mezi hosty byli: Anton Polák, Adéla Elbel, Michal Pavlásek, Jan Ženatý a další.

V kázání o pokladech v nebi farář Hájek říká: „Neukládejte si poklady na zemi, kde je ničí mol a rez a kde je zloději vykopávají a kradou. Neboť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce.“/Mt 6,19-21/ „Pokládejte za nejcennější, co je nad vámi, co není uzavřeno vašimi zkušenostmi, zákonitostmi a zážitky, nýbrž co je otevřené, budoucí, sice možná vzdálené a tajemné, ale zároveň s námi a před námi, co platí, co přichází, přestože my se hroutíme v nemocech a zklamáních, přestože umíráme“. A dodává: „Ukládejte si poklady v nebi, ale do nebe jen nečumte. Běžte něco dělat a žijte naplno, žijte v milosrdenství. Amen.“

Knihu jsem přečetla za dva dny a ke kázání se ráda vracím.

Jaroslava Procházková

BUDE

Druhý dobročinný jarmark v Brně I

Až budete v létě přemýšlet, čím zaměstnat své ruce, jak naložit s úrodou, až budete tvořit s dětmi anebo budete sbírat mušličky na dovolené, vzpomeňte si spolu s námi, jaké máme důvody k vděčnosti - a že za to budeme společně na podzim děkovat v rámci Slavnosti díkčinění. Tak jako loni budeme v Brně I kromě společné bohoslužby pořádat i sešlost na faře s dobročinným jarmarkem (předpokládáme 11.11.). Budeme rádi, když se zapojíte vlastními výrobky a dobrotami i osobní účastí.

Jana Hofmanová

MUZEJNÍ DEN na tvrzi a v památníku v Kralicích

Tak jako v předcházejících letech i v tomto roce vás zveme na MUZEJNÍ DEN, který se bude konat v sobotu 22. září 2018 na kralické tvrzi a v Památníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou. Rádi bychom otevřeli prostor pro svátek slova, umu bratrských tiskařů a řemesla tiskařského, prostor pro setkání lidí, pro které je Bible kralická živým slovem, významným historickým a uměleckým darem a zdrojem poznání.

Bohatý program bude probíhat od 9:00 do 17:00 v prostorách Památníku Bible kralické, kralické tvrze, kostela svatého Martina i na přilehlém obecním prostranství. Celý den budou světit prací dva tiskařské lisy, jeden v památníku a druhý na samotné kralické tvrzi. Součástí programu budou: prohlídka památníku, tematické přednášky, praktické ukázky tiskařské, papírenské práce i práce současných uměleckých tiskařů, také písarské, tiskařské a umělecké dílny pro dospělé i dětské návštěvníky. Tiskaři jsou duše hravé, proto zvlášť zveme celé rodiny na příjemně strávený čas.

V tomto roce se připojujeme k celonárodním oslavám tématem - Obraz ivančicko-kralického díla jako symbol národního sebeurčení.

Na vaši návštěvu se těší zaměstnanci muzea, odborní lektoři a dobrovolní průvodci. Program akce i témata přednášek budeme ještě upřesňovat na internetových stránkách <http://na-kralicke-tvrzi.webnode.cz/>.

Za Památník Bible kralické a obec Kralice nad Oslavou

tiskař Roman Prokeš

Kavárnička Brno I

Kavárnička se bude scházet přes celé prázdniny každou středu v 15 hodin na faře na Opletalově ulici. První program bude mít sestra farářka Jana Hofmanová a druhý program bude volný. Všechny zájemce srdečně zveme.

DÍKY A PROSBY

Ty, který dáváš našim životům
dobrou příležitost k soužití,
odpusť nám, že ji neumíme využít
pro dobro a pro Tvou oslavu.

Ty kterýs dal hlíně podobu lidí
odpusť nám, že jedno tělo Adamovo
trháme na kusy.

Nejsme jen svatí a jen hříšní,
jsme současně svatí i hříšní
jen dobří a jen zlí
ale zároveň dobří i zlí.

Jsme to vždycky my všichni.
Nejsou žádní ONI.
Jsou to jen jiní z nás.

Odpusť nám, že stavíme
železné ploty a betonové zdi,
dělíme svět, národy a země
a zpučně rozlišujeme
násilí před a za hranicí.

Přivlastňujeme si a dělíme pravdu
na bolavé střepey.
Šlapeme po nich

a z chodidel nám teče stejná krev.

Děláme chyby a omyly
chybí nám pokora
když soudíme své bližní.

Dostali jsme všichni jedinou zemi
a ta není tím rájem, který jsme
ztratili
svojí samolibostí a bohorovností.

Prosím, dej nám sílu k životu
v poušti a kamení
našich hloupých a zlých
slov a činů.

V důvěře čekáme,
že pouhou Tvou milostí
naše hříchy ztratí moc
nad našimi životy a činy.

Zpívejme Hospodinu všemi hlasy
a děkujme Mu za dobré dary života
za krásu lidského těla
za naději nového života
z bídý nenávisť a násilí.

Modlitba zazněla při bohoslužbách v Brně I v neděli 10. června

Brno I

Schůze staršovstva v Brně I proběhla 12.6. Staršovstvo zhodnotilo uplynulé události ve sboru; vzhledem k tomu, že program sboru je na jaře obsáhlý a ze strany veřejnosti je zájem především o Noc kostelů, rozhodli jsme se příští rok vynechat Brněnskou muzejní noc. Staršovstvo se seznámilo s opatřeními, která jsou potřebná v rámci zákonného zacházení s osobními údaji. Projednali jsme další postup při povolání M. Sedláčkové jako pastorační pracovnice v našem sboru a hovořili jsme o jménech možných kandidátů na místo prvního faráře sboru po uplynutí povolací doby bratra faráře Grubera. Staršovstvo odsouhlasilo finanční dar na podporu celocírkevního setkání v Pardubicích při příležitosti 100. výročí církve. Pokud budou dobře pokračovat stavební práce, rádi bychom první zářijovou neděli slavili společně rodinnou bohoslužbu v Betlémském kostele s možností návštěvy nové fary.

Jana Hofmanová

Brno II

Po představení nové členky sboru jednání staršovstvo pokračovalo běžnou agendou. Faráři předložili své zprávy, mj. o vykonaných pastoračních návštěvách, proběhnuvších akcích a setkáních (Noc kostelů, Den pro Diakonii v Blahoslavově domě a seniorátní neděli tamtéž, „výjezdní bohoslužby“ v Tišnově) a setkáních připravovaných („Blahoslavův dům bez hranic“, víkendový a týdenní sborový pobyt na Blažkově). Staršovstvo vzalo na vědomí zprávu pastorační pracovnice o vykonaných návštěvách a dále zprávu o probíhajících rekonstrukcích, jednáních o pronájmech nebytových prostor, a také dalších krocích týkajících se zamýšlené přístavby Blahoslavova domu. Před prázdninami se staršovstvo sejde ještě k mimořádnému jednání: hodnocení minulého období a výhledech pro období příští.

Martin Horák

Brno-Židenice

Staršovstvo se vrátilo k proběhlému rozhovoru s konfirmandy i k Noci kostelů. Obojí proběhlo ke všeobecné spokojenosti. Připravovalo také program na nejbližší týdny a na prázdniny. V kazatelské stanici v Blansku se o prázdninách budou konat bohoslužby jednou za čtrnáct dní. Presbyteři si také rozdělili návštěvy u členů sboru a úkoly, které se týkají správy sboru a oprav sborových budov.

Radka Včelná

Brno I**Brno II**

1.7.	5. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jaroslav Vítek	BD Saša Jacobea, <i>VP</i> Tiš Martin Horák, <i>VP</i>
8.7.	6. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jana Hofmanová	BD Iva Květonová
15.7.	7. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jana Hofmanová	BD Martin Horák Tiš Martin Horák
22.7.	8. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jiří Gruber	BD Martin Horák
29.7.	9. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jaroslav Vítek	BD Saša Jacobea Tiš Saša Jacobea
5.8.	10. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jana Hofmanová, <i>VP</i>	BD Saša Jacobea Tiš Martin Horák
12.8.	11. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jiří Gruber	BD Iva Květonová, <i>VP</i>
19.8.	12. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jaroslav Vítek	BD Martin Horák Tiš Martin Horák, <i>VP</i>
26.8.	13. neděle po sv. Trojici 9:00 ČK Jiří Gruber	BD Saša Jacobea
2.9.	14. neděle po sv. Trojici 10:00 Jana Hofmanová, <i>rodinné, VP</i> Rch Jana Hofmanová	BD Saša Jacobea Tiš Iva Květonová

BK: Betlémský kostel v 8:30
ČK: Červený kostel v 10:00
Opl: sál Opletalova v 10:00
Rch: Rychmanov v 14:15

BD: Blah. dům v 9:00
Tiš: Tišnov v 10:30

Brno-Husovice

Brno-Židenice

1.7.	5. neděle po sv. Trojici Hu Vladimír Zikmund	Ži Olga Tydlitátová, <i>VP</i>
8.7.	6. neděle po sv. Trojici Hu Štěpán Hájek	Ži Radka Včelná Bl Radka Včelná
15.7.	7. neděle po sv. Trojici Hu Štěpán Hájek	Ži Boris Tančev
22.7.	8. neděle po sv. Trojici Hu Štěpán Hájek	Ži Radka Včelná Bl kazatel CB
29.7.	9. neděle po sv. Trojici Hu Štěpán Hájek	Ži Radka Včelná
5.8.	10. neděle po sv. Trojici Hu Vladimír Zikmund	Ži Radka Včelná, <i>VP</i> Bl Radka Včelná, <i>VP</i>
12.8.	11. neděle po sv. Trojici Hu Jaroslav Vítek	Ži Marta Sedláčková
19.8.	12. neděle po sv. Trojici Hu Štěpán Hájek	Ži Matouš Pleva Bl Matouš Pleva
26.8.	13. neděle po sv. Trojici Hu Jiří Šimsa	Ži Boris Tančev
2.9.	14. neděle po sv. Trojici Hu Jaroslav Vítek	Ži Josef Suchý, <i>VP</i> Bl kazatel CB

Hu: Netušilova 26 v 9:00

Ži: Židenice v 9:00

Bl: Blansko v 14:00

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

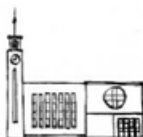
Farní sbor ČCE v Brně-Husovících

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 6, tel: 732 819 626

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2018 (XX). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.